

ΤΣΑΡΛΣ ΜΠΟΥΚΟΒΣΚΙ

Μερικές ακόμα...

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΟΡΝΟΓΕΡΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΕΙΒΑΔΑΣ

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Δεκέμβριος 2023

Τίτλος πρωτοτύπου Charles Bukowski, *More Notes of a Dirty Old Man: The Uncollected Columns*, City Lights Books, 2011

Φιλολογική επιμέλεια Κατερίνα Λελούδη
Σχεδιασμός εξωφύλλου Ρεντουάν Αμζλάν

- © 2011, Estate of Charles Bukowski
- © 2022, Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-3642-9

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83642

Κ.Ε.Π. 5652, Κ.Π. 19165

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003500, fax: 211 3003562

metaixmio.gr · e-mail: metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

- Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα
τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562
- Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

ΤΣΑΡΛΣ ΜΠΟΥΚΟΒΣΚΙ
ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΚΟΜΑ...
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΝΟΣ ΠΟΡΝΟΓΕΡΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γιάννης Λειβαδάς

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Ανέκδοτα κείμενα που δημοσιεύθηκαν στα έντυπα περιορισμένης κυκλοφορίας *Open City*, *NOLA Express*, *Los Angeles Free Press*, *Smoke Signals* και *High Times*, την περίοδο 1967-1984 και κυκλοφόρησαν συγκεντρωμένα σε έναν τόμο, με τίτλο *More Notes of a Dirty Old Man: The Uncollected Columns* από τις εκδόσεις *City Lights Books* το 2011.

Ακόμα και ο Θεός ο ίδιος γνωρίζει πως δεν έχω πολλά πάρει δώσε με τους χίπηδες. Ίσως γιατί ξέρω από πρώτο χέρι περί τίνος πρόκειται και φυλάγομαι από τις εφήμερες μόδες, αφού, όπως κάθε άνθρωπος, προτιμώ αυτό που δείχνει ότι θα αντέξει στον χρόνο. Από την άλλη όμως, η χίπικη φάση ή η κατάσταση ή η καβάντζα ή όπως αλλιώς θες να την πεις έχει κι αυτή τα δικά της προβλήματα με τους δήθεν, τους υποστηρικτές και γενικότερα με τους κακοπροαίρετους ανθρώπους που προσπαθούν με κάθε τρόπο να ξεπεράσουν οποιοδήποτε ειδικό ψυχολογικό κουσούρι έχουν. Αυτά όμως τα συναντάς παντού – και στους χίπηδες και στους μη χίπηδες. Αλλά, όπως συνηθίζω να λέω, οι ελάχιστοι άνθρωποι που γνωρίζω έχουν μια αμυδρή σχέση με τον κόσμο των καλλιτεχνών, τους προ-χίπηδες ή με τον κύκλο όσων συμμερίζονται τους χίπηδες, έτσι λοιπόν γενικότερα έχω πάρει μια γεύση αυτού του πράγματος και η όλη χίπικη φάση μού φάνηκε κάπως ΣΥΜΠΑΘΗΤΙΚΗ.

Να όμως που τις προάλλες πήρα μια γεύση από την ΑΛΛΗ πλευρά και καλύτερα να έτρωγα στη μάπα κάτι εξίσου συμπαθητικό παρά ολάκερο εκείνο το σκατό. Το να είσαι εγκλωβισμένος σ' ένα αχανές κτίριο όπου εργάζονται τέσσερις χιλιάδες άνθρωποι μες στη βαρεμάρα και στο χαμαλίκι έχει και τα καλά του, αλλά έχει και τα κακά του – για παράδειγμα, δεν μπορείς ποτέ να είσαι σίγουρος ποιος θα

πιάσει δουλειά στο διπλανό σου πόστο. Ένας κακόψυχος ισοδυναμεί με μια απαίσια βραδιά. Περισσότεροι κακόψυχοι είναι ικανοί να σε σκοτώσουν.

Εκείνος είχε αρχίσει να σχηματίζει καράφλα, είχε τετράγωνο πιγούνι, θα τον έλεγες αρρενωπό, με εκείνη την έκφραση μίσους και απογοήτευσης στο πρόσωπό του. Για μήνες είχα την αίσθηση ότι ήθελε να μου μιλήσει. Τώρα την είχα πατήσει – είχε πιάσει δουλειά στο διπλανό πόστο, στ' αριστερά μου. Έκανε παράπονα για τον κλιματισμό και για κάμποσα άλλα ζητήματα κι ύστερα άρχισε να αναρωτιέται για την ηλικία μου. Του είπα ότι τον Αύγουστο θα γινόμουν σαράντα εφτά. Εκείνος είπε ότι ήταν σαράντα εννιά.

«Η ηλικία είναι κάτι σχετικό» απάντησε. «Δεν έχει σημασία αν είσαι σαράντα εφτά ή σαράντα εννιά, δεν κάνει καμιά διαφορά».

«Χμμ» του απάντησα.

Τότε ακούστηκε εκκωφαντικά μια ανακοίνωση από τα μεγάφωνα: ΟΣΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΜΗΧΑΝΕΣ LSM ΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΟΥΝ ΣΤΟΝ...

«Νόμιζα ότι θα έλεγαν LSD» μου είπε.

«Χμμ» του απάντησα.

«Να ξέρεις» μου είπε «το LSD έχει στείλει πολλούς στο τρελάδικο – καταστρέφει τον εγκέφαλο».

«Τα πάντα μπορούν να οδηγήσουν τους ανθρώπους στο τρελάδικο».

«Τι εννοείς;»

«Εννοώ ότι ο φόβος της εγκεφαλικής βλάβης από LSD είναι σε μεγάλο βαθμό μια υπερβολή».

«Ω, όχι, το επιβεβαιώνουν οι καλύτεροι γιατροί και τα εργαστήρια και τα νοσοκομεία».

«Εντάξει».

Για λίγη ώρα δουλεύαμε χωρίς να ανταλλάσσουμε κουβέντα και σκέφτηκα ότι την είχα γλιτώσει. Είχε μία από εκείνες τις χαρακτηριστικές χαμηλές, μελιστάλαχτες φωνές που έσβηναν και τρεμόπαιζαν από τη φύση τους. Άρχισε όμως να μιλάει ξανά:

«Γουστάρεις το LSD;»

«Δεν κάνω χρήση».

«Δεν νομίζεις ότι είναι μια μόδα που θα περάσει;»

«Οτιδήποτε παράνομο δεν θα πάψει ποτέ να υπάρχει».

«Τι εννοείς;»

«Ξέχνα το».

«Τι γνώμη έχεις για τους χίπηδες;»

«Δεν μου κάνουν κακό».

«Τα μαλλιά τους βρομάνε» μου είπε. «Δεν πλένονται. Δεν δουλεύουν».

«Ούτε εμένα μου αρέσει να δουλεύω».

«Οτιδήποτε αντιπαραγωγικό δεν είναι καλό για την κοινωνία».

«Χμμ».

«Ορισμένοι καθηγητές πανεπιστημίων λένε ότι αυτοί οι πιτσιρικάδες θα είναι οι μελλοντικοί μας ηγέτες, ότι πρέπει να ακούσουμε τι λένε. ΠΩΣ ΣΤΟΝ ΔΙΑΒΟΛΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΞΕΡΟΥΝ ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ; ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΙΚΡΗ ΠΕΙΡΑ».

«Η πείρα μπορεί να γίνει βαρετή. Η πείρα των περιο-

σότερων ανθρώπων είναι μια σειρά από λάθη· όσο περισσότερη πείρα έχεις τόσο λιγότερα έχεις να μάθεις».

«Θέλεις να πεις ότι θα κάτσεις να ακούσεις τι λέει ένα δεκατριάχρονο;»

«Ακούω τα πάντα».

«Μα αφού δεν είναι ώριμοι, δεν έχουν ΩΡΙΜΑΣΕΙ, δεν το βλέπεις; Γι' αυτό ακριβώς είναι χίπηδες».

«Ενώ αν είχαν μια δουλειά; Αν υποθέσουμε ότι δούλευαν στον κλάδο της βιομηχανίας, ότι έκαναν μεροκάματα στα εργοστάσια της Τζένεραλ Μότορς; Τότε θα εξακολουθούσαν να είναι ανώριμοι;»

«Όχι, επειδή θα δούλευαν» μου απάντησε.

«Χμμ».

«Επιπλέον, πιστεύω ότι πολλοί από αυτούς τους πιτσιρικάδες θα το ΜΕΤΑΝΙΩΣΟΥΝ που δεν πήγαν στον πόλεμο. Αυτή θα είναι μια εμπειρία που θα εύχονται να μην την είχαν χάσει. Ύστερα από χρόνια θα το μετανιώσουν».

«Χμμ».

Μετά έπεσε πάλι εκείνη η γαλήνια ησυχία. Λίγο αργότερα μου είπε: «Εσύ δεν είσαι κάνας χίπης, έτσι δεν είναι;».

«Δουλεύω, που να πάρει. Σου είπα ότι είμαι σαράντα εφτά χρονών».

«Οπότε το μούσι που έχεις δεν σημαίνει κάτι, έτσι δεν είναι;»

«Βεβαίως και σημαίνει. Για την ώρα, σημαίνει ότι αισθάνομαι καλύτερα με το να έχω μούσι παρά με το να μην έχω. Μπορεί την επόμενη εβδομάδα να είναι αλλιώς τα πράγματα».

Σιωπή, σιωπή. Αργότερα έπεσε με τα μούτρα στα εργαλεία του, μου γύρισε την πλάτη όσο πιο έντονα γινόταν και συνέχισε τη δουλειά του. Σηκώθηκα και πήγα στους ανδρικούς καμπινέδες και έβγαλα το κεφάλι μου από το παράθυρο για να πάρω καθαρό αέρα. Ο τύπος είχε πάρει τη θέση του πατέρα μου για μια ακόμα φορά: ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΑΤΡΙΔΑ, ΚΑΘΗΚΟΝ, ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ, όλες εκείνες οι βαρετές και σκληρές λέξεις. Μα για ποιον λόγο είχαν όλοι τους τόση αγωνία; Γιατί είχαν τέτοιο μίσος; Έδειχναν πολύ απλά πως φοβόντουσαν μήπως κάποιος άλλος την περνούσε μια χαρά ή δεν ήταν διαρκώς δυστυχισμένος. Έμοιαζε σαν να ήθελαν να περνούν και όλοι οι υπόλοιποι τα ίδια βάσανα μ' εκείνους. Δεν ήταν ΑΡΚΕΤΟ που δούλευα πλάι σ' αυτόν σαν ένας ηλίθιος; Δεν του έφτανε που έχανα τις λίγες όμορφες στιγμές που απέμεναν στη ζωή μου; Όχι, ήθελε να συμφωνώ κιόλας με το ξερό του το κεφάλι, να μυρίζω τις βρομερές κάλτσες του, να συμμαερίζομαι τα νεύρα του και να μισώ κι εγώ όπως εκείνος τους άλλους. Δεν ΠΛΗΡΩΝΟΜΟΥΝ και γι' αυτό, ο μαλάκας. Και αυτό ήταν που σε εξόντωνε στη δουλειά – όχι η φυσική εργασία, αλλά το ότι βρισκόσουν κλειδωμένος μαζί με τους νεκρούς.

Συνέχισα τη δουλειά μου. Εκείνος μου είχε ακόμη γυρισμένη την πλάτη. Τον κακομοίρη, τον ανθρωπάκο. Τον είχα απογοητεύσει. Τώρα έπρεπε να ψάξει γι' άλλον. Κι εγώ ήμουν λευκός, όπως κι εκείνος ήταν λευκός, ενώ οι περισσότεροι εκεί μέσα ήταν μαύροι. Πού να έβρισκε έναν σωστό λευκό σ' ένα μέρος σαν κι αυτό; τον αισθανόμου που συλλογιζόταν.

Υποθέτω πως, έτσι και άρχιζα να συμφωνώ μαζί του, αμέσως θα μου έπιανε την πάρλα για το «πρόβλημα» με τους μαύρους. Την είχα γλιτώσει.

Μου είχε γυρισμένη την πλάτη. Η πλάτη του ήταν φαρδιά, αμερικάνικη και σκληραγωγημένη. Δεν μπορούσα όμως να δω την έκφραση του προσώπου του και είχε πάψει να μου μιλάει. Εκείνο που τον είχε πληγώσει περισσότερο ήταν ότι ούτε είχα συμφωνήσει ούτε είχα διαφωνήσει μαζί του. Μου είχε γυρισμένη την πλάτη. Το υπόλοιπο βράδυ κύλησε γαλήνια και σχεδόν σπλαχνικά.

Τούσον, Αριζόνα, 29/06/1967

Κάθονται σ' ένα επαρχιώτικο μαγαζί που φαλίρισε, κάθονται επιτέλους αφότου κυκλοφόρησε το *Η τάξη και το χάος του Χανς Ρέιτσελ* του Χένρι Μίλερ, έργο ενός έτους, δουλεύοντάς το κομμάτι κομμάτι, μαγεία τη μαγεία, καθυστερώντας λόγω έλλειψης χρημάτων και λόγω μιας ετοιμοθάνατης, σαραβαλιασμένης τυπογραφικής πρέσας 8 x 12 Τσάντλερ και Πράις, πενήντα ή εξήντα χρόνων παλιά, η οποία τελικά διαλύθηκε μόλις τύπωσε την τελευταία σελίδα. Κάθονται για λίγο και προετοιμάζονται για την επόμενη κίνησή τους, με την ελπίδα πως θα υπάρξουν αρκετά χρήματα για μια επόμενη κίνηση, ο Τζον και η Λουίζ (η τσιγγάνα η Λου) Γουέμπ, οι οποίοι εξέδωσαν ως εκ θαύματος αυτό το τρίτο στη σειρά βιβλίο των εκδόσεων Loujzon – οι οποίες έχουν ήδη κερδίσει βραβεία στον 13ο ετήσιο

διαγωνισμό τυπογραφίας, τυπογραφικής επιμέλειας και καλλιτεχνίας στη Νέα Υόρκη.

Κάθονται τώρα εδώ πέρα πίσω από την εγκαταλειμμένη πρόσοψη ενός καταστήματος, ενός ετοιμόρροπου παλαιού σπιτιού –το ονομάζουν «εργαστήριο τυπογραφίας στην έρημο»–, και βρίσκονται λίγο πριν από την απόλυτη χρεοκοπία.

Βρισκόμαστε στην πόλη Τούσον και έχω έρθει εδώ για να πάρω συνέντευξη από τον Τζον Γουέμπ εν μέσω καύσωνα, και γνωρίζεις ότι η Τέχνη μπορεί να δημιουργηθεί οπουδήποτε: καταμεσής της καυτής κόλασης και των φαντασμάτων στις παλιές κονσέρβες με τα φασόλια.

Ξεκινώ τη συνέντευξη:

«Είστε και οι δύο σπουδαίοι εκδότες και παραγωγοί βιβλίων. Ο εκδοτικός οίκος Loujorn στέκεται πολύ ψηλά μαζί με τους θεούς, με τα βιβλία σας και το περιοδικό *Outsider*. Το βιβλίο του Μίλερ που τυπώσατε είναι ίσως η πιο επαναστατική έκδοση των τελευταίων αιώνων. Το ερώτημά μου είναι: Πιστεύετε πως θα καταφέρετε να επιβιώσετε ή θα πέσουν οι τοίχοι και θα σας πλακώσουν;».

Τζον: «Θα επιβιώσουμε, αλλά οι τοίχοι κάποια στιγμή θα καταρρεύσουν, πάντα καταρρέουν, όπως έκαναν και στην περίπτωση του Άλαν Σουάλου – αν και δεν θεωρούμε τους εαυτούς μας τόσο σημαντικούς, απέχουμε πολύ απ' αυτό».

Μπιουκ: «Εντάξει. Τέλος πάντων, πότε σας ήρθε η ιδέα να γίνετε τέτοιοι εκδότες;»

Τζον: «Παράτησα τη συγγραφή αφού πρώτα είχα δημο-

σιεύσει δύο ή τρία εκατομμύρια λέξεις, γιατί συνειδητοποίησα ότι δεν θα κατάφερνα να γίνω πραγματικά καλός και δεν μπορούσα να βγάλω βιβλία δίχως να κάνω κάποιου είδους συμβιβασμούς. Φυσικά, αυτό θα μπορούσε να είναι μια ωραία δικαιολογία για την τεμπελιά ή την ανεπάρκεια – όμως είμαι πεπεισμένος ότι ήταν σωστή κίνηση να μεταπηδήσω από τη συγγραφή στις εκδόσεις. Πιστεύω πως είμαι καλύτερος ως εκδότης παρά ως συγγραφέας. Παρ' όλα αυτά, αν συνεχίσω να γράφω, δεν πρόκειται παρά να οδηγηθώ στο τέλμα των εκλογικεύσεων».

Μπιουκ: «Μου ακούγεται δίκαιο. Ας μιλήσουμε για κάτι άλλο: Η βαθμιαία αύξηση των τιμών του χαρτιού, του μελανιού, της εκτύπωσης, των πάντων, από τα χάμπουργκερ μέχρι τους συνδετήρες χάρτου, κατά μία έννοια, έχει κατακτήσει γελοιότητα. Πιστεύετε πως μετά την ολοκλήρωση μιας εργασίας η επόμενη θα είναι οικονομικά αδιανόητη;».

Τζον: «Όταν ξεκίνησα αυτή τη δουλειά, είχα πράγματι μεσάνυχτα, αλλά έμαθα να είμαι ένας τίμιος απατεώνας, δηλαδή προσπάθησα να ξεγελάσω τους άλλους επιχειρηματίες – εκείνους που με προμηθεύουν υλικά σε τόσο υψηλές τιμές. Πολύ απλά τους εξαπατώ πείθοντάς τους πως η πρώτη μου μικρή παραγγελία είναι για δειγματισμό, ότι πρόκειται για ένα μικρό μέρος μιας μεγάλης παραγγελίας, και έτσι καταφέρνω να κλείσω μια συμφέρουσα συμφωνία, πράγμα το οποίο στη γλώσσα των επιχειρήσεων σημαίνει μειωμένη τιμή. Με άλλα λόγια, τους κάνω να πιστεύουν πως θα χρειαστώ τεράστιες ποσότητες μέχρι να τους πείσω

να συμφωνήσουν σε χαμηλές τιμές. Πρόκειται για μία ανέντιμη προσέγγιση, όμως το γεγονός ότι κανονικά θα έπρεπε να φοράω κολάρο και καθωσπρέπει γραβάτα για να τα φέρω βόλτα με κάνει να ξεχνάω τη βρόμικη φύση αυτής της δουλειάς».

Μπιουκ: «Συμφωνώ. Λοιπόν, όλη η δουλειά γίνεται από εσάς τους δυο. Μειώνοντας σημαντικά το προσωπικό σας κέρδος και με βάση τις ώρες εργασίας, πόσα χρήματα υπολογίζετε ότι βγάζετε ανά ώρα;».

Τζον: «Αν τελικά υπάρξει κέρδος –αν βγάλουμε ακόμα και μια δεκάρα πάνω από το κόστος, για μας είναι κέρδος– μέχρι στιγμής η αμοιβή που αντιστοιχεί σε τόσες ώρες δουλειάς δεν ξεπερνά τα οκτώ σεντ την ώρα».

Μπιουκ: «Αξίζει τον κόπο; Δεν θα ήταν προτιμότερο να μαζεύετε παντζάρια ή να πουλάτε σκούπες από πόρτα σε πόρτα; Και τι γίνεται με τις προσφορές στην τυπογραφική επιμέλεια και στο καλλιτεχνικό κομμάτι που σας κάνουν οι εκδότες της Νέας Υόρκης; Δεν έχετε κουραστεί να κάνετε τα πάντα με τον δύσκολο τρόπο;».

Τζον: «Όχι, είμαστε εθισμένοι σ' αυτήν τη δουλειά, ακριβώς όπως όταν έγραφα. Είναι μια αγάπη που απλώς μετασχηματίστηκε, αυτό είναι όλο. Όπως όταν πεθαίνει αυτός που αγαπάς, έτσι πέθανε και η ιδέα της συγγραφής. Πολύ απλά μετέτρεψα την αγάπη της συγγραφής σε αγάπη για τις εκδόσεις. Θα μπορούσα να σου πω και άλλα επ' αυτού, αλλά το μόνο σίγουρο είναι ότι θα γινόμεουν όλο και πιο αλλόκοτος. Γιατί ο λόγος για τον οποίο κάποιος από μας κάνει αυτήν τη δουλειά, που είναι σκέτη αυτοκτονία

σε ό,τι αφορά το οικονομικό κομμάτι, δεν μπορεί να ερμηνευτεί λογικά δίχως κάποια δόση περηφάνιας – όπως όταν αποκαλεί κάποιος τον εαυτό του καλλιτέχνη. Πιστεύω ότι είμαστε καλλιτέχνες, αλλά σιδηήποτε άξιο λόγου καταφέρνουμε θα μπορούσε να είναι και εντελώς απροσχεδιάστο. Έχουμε πολύ δρόμο μπροστά μας».

Μπιουκ: «Εντάξει, πολύ ωραία. Τώρα όμως ας μιλήσουμε για τους “αγγέλους”. Πού βρίσκονται οι άγγελοι; Γνωρίζω ότι ΟΝΤΩΣ υπάρχουν. Για παράδειγμα, υπάρχει ένας ποιητής στην Ευρώπη, εκπατρισμένος Αμερικανός, που δεν είναι και καμία εξαιρετική περίπτωση, ο οποίος δέχεται την οικονομική υποστήριξη ενός ζάμπλουτου που σπανίως του κάνει ερωτήσεις ή απαιτεί απ’ αυτόν σιδηήποτε, κι ας μην είναι πολύ καλός ποιητής. Ειλικρινά, πιστεύω πως σας αξίζει ένας άγγελος σαν αυτόν ή δυο τρεις ακόμα. Πιστεύετε ότι κάποια στιγμή θα εμφανιστεί και ο δικός σας;».

Τζον: «Όλοι όσοι αγοράζουν τα βιβλία μας είναι άγγελοι. Για να πάμε όμως στην ουσία, στην πραγματικότητα τους αγγέλους πρέπει να ψάξεις να τους βρεις, κι εμείς δεν είχαμε ποτέ χρόνο να το κάνουμε αυτό. Στο τέλος θα βάλουμε μια καλή αγγελία για να βρούμε κανέναν. Έναν καλό άγγελο. Είχαμε πολλές προσφορές από κακούς αγγέλους, από εκείνους που θέλουν να σου κάνουν κουμάντο. Όπως εκείνη η πλούσια χήρα από τη Λουιζιάνα που έχει τέσσερις χιλιάδες άγονα στρέμματα, η αξία των οποίων ανεβαίνει διαρκώς λόγω των προτάσεων αγοράς που δέχεται από τους κατασκευαστές στον Νότο. Εκείνη προσφέρθηκε να μας

δώσει σαράντα στρέμματα μαζί με μία αγροικία για να της τυπώσουμε μια άθλια ιστορία που είχε γράψει. Το βιβλίο είχε θέμα την ανακάλυψη μετά τον θάνατο του άντρα της πως εκείνος είχε κάποτε μια ερωμένη. Αυτό το βιβλίο ήταν ένα ατελείωτο λιβελογράφημα για τον μακαρίτη τον άντρα της, έχοντας βαλθεί να κάνει τα κόκαλά του να τρίζουν. Μας συγκίνησε, αλλά έπρεπε να απορρίψουμε την πρότασή της».

Μπιουκ: «Το βιβλίο του Μίλερ πουλάει;».

Τζον: «Γίνεται να μην πουλάει ένα βιβλίο του Μίλερ;».

Μπιουκ: «Εννοώ άμεσα. Πώς μπορούμε να ενημερώσουμε τον κόσμο, ώστε να αγοράζει αυτά τα βιβλία με το που θα τα βλέπει μπροστά του; Πώς γίνεται να ενημερώσουμε τους αναγνώστες ότι αυτά τα βιβλία θα είναι συλλεκτικά κομμάτια σε τέσσερα πέντε χρόνια από σήμερα και θα αξίζουν πέντε ή δέκα φορές πιο πάνω από τη σημερινή τιμή τους;».

Τζον: «Δεν μας ενδιαφέρει να πουλάμε σε τέτοιους αναγνώστες, σ' αυτούς που πρέπει να γνωστοποιούμε ότι στο τέλος αυτά τα βιβλία θα είναι συλλεκτικά. Πολλοί απ' αυτούς όμως αγοράζουν ούτως ή άλλως τα βιβλία μας και χωρίς να το γνωρίζουν είναι κάτι σαν άγγελοι για μας. Τους λατρεύουμε, μας βοηθούν να συνεχίσουμε τη δουλειά μας».

Μπιουκ: «Αυτό είναι αλήθεια. Γιατί όμως να έχουν αυτή τη μορφή τα βιβλία, που φωνάζουν από μακριά πως πρόκειται για συλλεκτικές εκδόσεις;».

Τζον: «Γιατί στην πραγματικότητα οι τρόποι παραγωγής ενός βιβλίου έχουν φτάσει σε αδιέξοδο, ειδικά στο επίπεδο

δο της αισθητικής. Αυτό που αποζητάμε με τη δική μας ποικίλη αισθητική είναι να βγούμε απ' αυτό το αδιέξοδο ή να το προσπεράσουμε. Εάν δεν τα καταφέρουμε, θα χάσουμε τη δουλειά μας, όπως ακριβώς συνέβη όταν έγγραφα – και θα χρειαστεί να ασχοληθούμε με κάτι άλλο. Όπως, λόγου χάρη, συνέβη με τον ανεξάρτητο κινηματογράφο. Επιστρέφοντας όμως στο ζήτημα της αισθητικής, πιστεύω μαζί με τον ΜακΛούαν ότι το μέσο είναι το μήνυμα. Και πως έως τώρα ήμασταν τυχεροί που εκδώσαμε λογοτέχνες οι οποίοι μας επέτρεψαν να δημιουργήσουμε αυτά τα συγκεκριμένα βιβλία, με τη συγκεκριμένη μορφή. Μέχρι στιγμής, έτσι όπως φτιάξαμε τα βιβλία είμαστε ευχαριστημένοι όλοι μας».

Μπιουκ: «Έχει αλλάξει πολύ η τυπογραφία; Πώς επιλέγεις τα τυπογραφικά στοιχεία;».

Τζον: «Με το μάτι. Όσο παρατηρείς τις εκτυπώσεις, τις γραμματοσειρές και όλα τα συναφή τόσο καταλαβαίνεις τι ακριβώς ζητάς, και έπειτα από εβδομάδες μελέτης καταλήγεις να επιλέξεις μια συγκεκριμένη γραμματοσειρά, επικοινωνείς με κάποια μακρινή χώρα και σου απαντούν ότι η εν λόγω γραμματοσειρά έχει να κατασκευαστεί εδώ και είκοσι ή τριάντα χρόνια, και τότε ξεκινάς πάλι από την αρχή. Αυτό συμβαίνει κατά κόρον επειδή, κατά την άποψή μας, και ο σχεδιασμός των γραμματοσειρών έχει φτάσει σε ένα αδιέξοδο. Αρχίζεις, λοιπόν, να αναζητάς κάτι καλό που έχει ήδη υπάρξει στο παρελθόν. Αυτό δεν μπορεί να συμβεί με τον σχεδιασμό του βιβλίου, γιατί δεν μπορείς να δημιουργήσεις ένα καινούργιο βιβλίο αντιγράφοντας τους πα-

λαιότερους δασκάλους. Την ίδια γραμματοσειρά όμως μπορείς να τη χρησιμοποιήσεις. Είναι ένα από τα ελάχιστα μέσα που διαθέτει κανείς για να δημιουργήσει κάτι ωραίο».

Μπιουκ: «Πώς αποφασίζεις όμως αν θα εκδώσεις ένα βιβλίο;».

Τζον: «Δεν είναι εύκολο πράγμα, αλλά κυρίως είναι ζήτημα αγάπης, για το έργο που πρόκειται να εκδώσεις, καθώς και για τον συγγραφέα του. Γιατί, πέρα από το έργο, αλλά και τον συγγραφέα, πρέπει να ασχοληθείς για μήνες με την αισθητική που ταιριάζει στον συγκεκριμένο συγγραφέα. Δεν επιλέγουμε αυτό που αρέσει σε μας, κάτι τέτοιο θα ήταν ανοησία. Η όλη αισθητική του βιβλίου πρέπει να είναι προέκταση τόσο της προσωπικότητας του συγγραφέα όσο και του κειμένου που επιλέξαμε να εκδώσουμε. Και δεν πρόκειται να πας πουθενά αν δεν αγαπάς τον ίδιο τον συγγραφέα που διαθέτει το συγκεκριμένο ταλέντο. Οι άνθρωποι λένε ότι πρέπει να αγαπάμε το έργο. Εμείς δεν συμφωνούμε μ' αυτό. Το έργο είναι πάντοτε κάπως μονότονο, εάν δεν είναι για πέταμα. Αγαπάμε όμως αυτό που βγαίνει από το αποτέλεσμα. Και, όταν το βιβλίο είναι έτοιμο, ξεκινά μια καινούργια κόλαση, όπου θα πρέπει να μεταβιβάσουμε την αγάπη μας στο επόμενο βιβλίο που βρίσκεται στη σειρά. Στον επόμενο συγγραφέα. Είναι αλλόκοτο, ε;».

Μπιουκ: «Όχι βέβαια! Αλλά συνέχισε, τι είναι το πιο προχωρημένο που θα ήθελες να εφαρμόσεις στην αισθητική μιας έκδοσης;».

Τζον: «Κοίτα, περνά διαρκώς απ' το μυαλό μου μια τρε-

λή ιδέα, όπως και από το μυαλό της Τσιγγάνας: να εκδώσουμε ένα ιδιαίτερα όμορφο και μοναδικό στον σχεδιασμό του βιβλίο, το οποίο ο αναγνώστης θα το ερωτευτεί αυτόματως και θα είναι ολοφάνερο ότι πρόκειται για συλλεκτική έκδοση, αλλά, όταν ο αναγνώστης το διαβάσει όλο και φτάσει στην τελευταία σελίδα, το βιβλίο θα διαλυθεί, θα γίνει κυριολεκτικά κομμάτια, δίχως να υπάρχει τρόπος να το κολλήσει ξανά κανείς».

Μπιουκ: «Καταλαβαίνω τι εννοείς. Ο αγοραστής θα αγοράσει κι άλλο αντίτυπο, για να διαπιστώσει αν ξανασυμβεί το ίδιο».

Τζον: «Δεν ήταν αυτός ο σκοπός μου, όχι. Αλλά μου έδωσες μια καλή ιδέα – σ' ευχαριστώ».

Μπιουκ: «Ανεξάρτητα από τον σκοπό, αυτό μοιάζει με ένα πολύ βρόμικο αστείο που παίζεται στην πλάτη του συγγραφέα. Όλη του η δουλειά, καθώς και η δική σου θα πάνε κατά διαόλου για πάντα».

Τζον: «Ω, να είσαι σίγουρος ότι πρώτα θα έβρισκα έναν συγγραφέα που δεν θα είχε αντίρρηση σ' αυτό. Όπως εσύ, λόγου χάρη».

Μπιουκ: «Τι να σου πω, θα το σκεφτώ, μάλλον δεν θα είχα αντίρρηση. Θα είχε γούστο να γράψεις ένα βιβλίο που θα γινόταν χίλια κομμάτια στα χέρια του αναγνώστη αντί μέσα στο μυαλό του. Αλλά δεν θα έχω άλλο χώρο για την έκδοση αυτής της συνέντευξης. Θα ήθελες στο τέλος να πεις κάτι καλό που μπορεί να αφορά τον αναγνώστη αυτής της στήλης ή τους απανταχού αναγνώστες;».

Τζον: «Τι να πω, ακόμα κι εκείνη η αφίσα που είχε κυ-

κλοφορήσει για το βιβλίο του Μίλερ σε χαρτί Πάρτσμεντ, 19 x 25 εκατοστά, είναι πλέον συλλεκτική. Παρ' όλα αυτά, θα στείλουμε από μία σε όποιον μας αποστείλει μία κάρτα, με δικά μας τα ταχυδρομικά έξοδα. Η διεύθυνσή μας είναι Ιστ Ελμ 1009, Τούσον, Αριζόνα 85719. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΟΥJON».

Μπιουκ: «Γιατί κάνει τόση ζέστη εδώ πέρα τον Ιούνιο και τον Ιούλιο;».

Τζον: «Δεν έχω ιδέα, αλλά είναι ό,τι καλύτερο υπάρχει μετά την κόλαση. Πιθανόν γι' αυτό ζούμε εδώ πέρα».

Μπιουκ: «Νομίζω ότι η συνέντευξη έφτασε στο τέλος της».

Τζον: «Αυτό νομίζω κι εγώ».

Μπιουκ: «Έχετε άλλες μπίρες;»

Τζον: «Το ξέραμε ότι θα ερχόσουν και το φροντίσαμε».

Ο Μπουκόβσκι πηγαίνει στην κουζίνα των γραφείων του εκδοτικού και παίρνει μία. Η συνέντευξη έχει τελειώσει. Ο σπουδαίος ποιητής Μπουκόβσκι και ο σπουδαίος εκδότης Γουέμπ κάθονται ο ένας αντίκρυ στον άλλο, κοιτάζουν τριγύρω, όντας ακτινοβόλα και ίσως αθάνατα πνεύματα. Η ζωή, όπως και να 'χει, συνεχίζεται.

Μερικές ακόμα...

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΟΡΝΟΓΕΡΟΥ

Ενώ πάσιζε πολλά χρόνια για μια αναγνώριση που δεν ερχόταν, ο Μπουκόβσκι τα κατάφερε μέσα από την εβδομαδιαία, αυτοβιογραφική στήλη του «Σημειώσεις ενός πορνόγερου», και στη συνέχεια χάρη στο ομώνυμο βιβλίο του. Συνέχισε να γράφει τη στήλη για τα επόμενα είκοσι χρόνια και πολλά από εκείνα τα κείμενα αποτέλεσαν την πρώτη ύλη για τα βιβλία του.

Η συλλογή *Μερικές ακόμα... σημειώσεις ενός πορνόγερου* είναι μια σημαντική προσθήκη στο έργο του Μπουκόβσκι καθώς συγκεντρώνει ακριβώς αυτά τα κείμενα. Εκεί συναντούμε τις συνηθισμένες του εμμονές: το σεξ, το αλκοόλ, τα ναρκωτικά και τον τζόγο. Συναντούμε επίσης τις αντισυμβατικές απόψεις του για την πολιτική και τη λογοτεχνία, τις ταραχώδεις και βίαιες σχέσεις του με τις γυναίκες, και τις ζωηρές περιπέτειές του στα κυκλώματα των ποιητών και όχι μόνο.

Από την μπανάλ πλευρά του εθισμού μέχρι τις πιο ακραίες μορφές της αγάπης και του μίσους. Η πρόζα του Μπουκόβσκι μας σοκάρει ακόμη.

Publishers Weekly

ISBN: 978-618-03-3642-9

9 786180 336429

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83642

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ

e-book